

ישא ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב-לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכי"ד

גליון מס' 449

ערש"ק פרשת מקץ, כ"ז כסלו תשע"ה

שבת מברכים
ר"ח טבת
ר"ח יום ב', ג'
המולד בליל שני
שעה 10 311 הק'

תוכחה ועצה בצירה...

פרשה נפלאה לפנינו כמו כל פרשיות תורתנו הקדושה. פרעה חולם חלום. חלום שלא נמצא לו פשר. רבים מחכמי מצרים ומחרטומיה ניסו את כוחם ושיכלם לפתור לפרעה את חלומותיו המוזרים. אך "ואין פותר אותם לפרעה" - היו פותרים אותם אבל לא לפרעה, שלא היה קולם נכנס באוזניו ולא היה לו קורת רוח בפתרוןם, שהיו אומרים שבע בנות אתה מוליד, שבע בנות אתה קובר. פרעה ידע נאמנה שחלום המלך הוא ענין כולל לכל המלוכה ולא רק לעצמו ולכן מיאן לקבל את הפתרונות המוצעים. והנה החליט הקב"ה ישתבח שמו לעד לשים קץ לחושך, לפדות את יוסף הצדיק מבור כלאו. שר המשקים של פרעה, אותו שר שהיה כלוא יחד עם יוסף הצדיק בבית הכלא שנתיים קודם לכן, מחליט לספר לפרעה שיש בבית הכלא נער עברי עבד לשר הטבחים שיודע לפתור חלומות. "ונספר לו ויפתור לנו את חלומותינו איש כחלומו פתר. ויהי כאשר פתר לנו כן היה...". כך סיפר שר המשקים בהתלהבות ובהשתאות למלך פרעה. פרעה שהיה להוט לדעת את פשר חלומותיו, שלח ללא השתאות להביא את יוסף אליו. יוסף הצדיק מופיע לפני פרעה ומקבל מפרעה תיאור פרטני אודות שני החלומות. "ויאמר יוסף אל פרעה, חלום פרעה אחד הוא, את אשר האלוקים עושה הגיד לפרעה". ויוסף בחוכמתו הגדולה וברוח הקודש אשר עליו, פותר לפרעה את חלומותיו. עתידים להיות שבע שנות וברכה ואחריהם שבע שנות בצורת ורעב. תוך כדי דיבור לפתרון החלומות מציע יוסף לפרעה עצה כיצד יוכל לנצל עד תום את הפתרונות החשובים שטומנים בחובם את העתיד. "ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ מצרים. יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ וחימש את ארץ מצרים בשבע שני השבע. ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות הבאות האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אוכל בערים ושמרו. והיה האוכל לפיקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא תיכרת הארץ ברעב". יוסף הצדיק לא חוסך במילים ומפרט כדבעי את הצעתו החכמה כיצד פרעה יוכל לנצל לטובתו ולטובת כלל ממלכתו את המתנה הגדולה שקיבל מעת בורא עולם לדעת את העתיד. אין הוא מסתפק במתן הפתרון בלבד. "וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו. ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו". פרעה מתפעל מפתרון החלום אך יותר מכל מתפעל מהעצה הנבונה של יוסף הצדיק וממנה אותו להיות משנה למלך. "ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף וילבש אותו בגדי שש וישים רביד הזהב על צווארו. וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו ויקרא לפניו אברך ונתון אותו על כל ארץ מצרים. ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים". וכידוע לכל, תורה מלשון הוראה. מה ניתן ללמוד מענין נפלא זה? ישנה מצוה חשובה בתורתנו הקדושה "הוכח תוכיח את עמיתך". אתה רואה בחברך מום במעשים, אתה רואה בחברך פגם בהליכותיו, קום והוכיחו. כמובן שהתוכחה צריכה לבוא בלשון עדינה בלי להלבין ולפגוע. אין להוכיח ברבים וצריך משנה זהירות במצוה יקרה זו לבל יצא שכרנו בהפסדנו. אבל גם אם זכינו להוכיח כראוי וכהלכה, הדברים חלחלו ונכנסו בליבו של המוכח והבעת פניו ענתה בו שהוא יודע שהצדק עימנו והתוכחה נכונה, אל לנו להניחו "מתבוסס בדמו", ניתן לו עצה, ניתן לו הכוונה כיצד יוכל לשפר ולתקן, כיצד יוכל לשנות ולהתעלות, ועל ידי כן נזכה לטובה וברכה בזה ובבא!

הימים הקדושים!

ימים גדולים וקדושים לפנינו, ימי החנוכה! צדיקים וחסידים הפליגו עד למאוד עד כמה יכול האדם ולו הפשוט ביותר לעלות ולהתעלות, לטהר ולהזדכך בימים נפלאים אלו. ידועה ומפורסמת קשייתו של מרן ה"בית יוסף" מדוע מדליקים אנו נרות שמונה ימים והרי לכאורה הנס היה שבעה ימים, מכיון ששמן ליום אחד היה, ומה שהוסיף לדלוק שבעה ימים נוספים זהו הנס, אם כן מספיק היה לתקן את הדלקת נרות החנוכה שבעה ימים בלבד?! ובילקוט "לקח טוב" הביא את תירוצו של הסבא מקלם זצ"ל בסיפור "חוכמה ומוסר", דבאמת אין כל חידוש בנס השמן שדלק שמונה ימים מכיון שמי שאמר לשמן שידלק יום אחד, אמר לשמן שידלק שמונה ימים. ואולם, לגבי הנס התמידי בזה שהשמן דולק, אין דרך בני אדם להתפעל והסיבה היא מפני שרגילים הם לכך שהשמן דולק, ושוב אין מכירים על ידו את מלכו של עולם. מה שאין כן כשרואים דבר חדש, שהשמן דולק ח' ימים מתפעלת גם עין בשר, והאדם מכיר "שמי שאמר לשמן שידלק הוא יאמר לחומץ שידלק!". ועל ידי זה מבינים ומשכיחים, מתעלים ומשיגים שגם ליום אחד דולק השמן רק בשליחות המקום, ולכן תיקנו גם לברך ביום הראשון, כי גם ביום הראשון היה נס, כפי שנתגלה על ידי הניסים שבשאר הימים! נמצינו למדים פלאים שבאמת כל העת מוקפים אנו בניסים כפי שאנו אכן אומרים ומודים בפינו בכל יום: "על ניסוך שבכל יום עימנו!". וזאת העבודה המוטלת עלינו להשריש בנו ולהעביר לילדינו לחיות בכל יום להתבונן ולהבין בכמה וכמה ניסים אנו מוקפים. ומסופר על המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שאף על פי שהיה מצבו הכספי דחוק, בכל זאת היה נותן כסף למי מילדיו שהיה בא ומספר לו השגחה פרטית שראה במהלך היום, וזאת בכדי להשריש בילדיו כבר מקטנות ללמוד להתבונן ולראות וממילא להלל ולהודות "על ניסוך שבכל יום עימנו ונפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהריים!"

זמני כניסת השבת ויציאת השבת

	כניסת שבת	יציאת שבת	רבנו תם
ת"א	16:17	17:20	17:52
י-ם	16:04	17:19	17:56
חיפה	16:07	17:18	17:52
ב"ש	16:24	17:21	17:57

הפטרת השבוע: רוני ושמהי

מיטעמים לשבת

עולות ומתגלות לעיתים רחוקות, לאחר מכן "ותעמודנה אצל" - הן מתדבקות אל האדם כאורה, עד שלבסוף "ותאכלנה" - הן בולעות אותן לחלוטין...

(מענינה של תורה)

"ויריצוהו מן הבור ויגלוזו"
(מא,יב)

"בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים" - בכל אדם מישראל מצויה נקודה פנימית של צידקות ויושר, שלעולם אינה נפגמת. כנגד נקודה זו אמרו חכמינו: "צדיק גמור אינו בולע" (מגילה ו:). אין היצר הרע יכול לבלוע את הנקודה הזאת. כל ימות השנה נתונה אותה נקודה פנימית - הנקראית "יוסף הצדיק" - בבית האסורים, בין הכוחות הגשמיים ותאוות הגוף, ואילו כשמגיע ראש שנה, כאשר היהודי משליך מעליו את כל תאוות הגוף והוא מקבל עול מלכות שמים - אזי יוצאת נקודה זו מבית האסורים ומתגלית...

(מענינה של תורה)

כמיותרת, ודי היה לומר: "ויען יוסף את פרעה בלעדי"? ויש לומר בדרך רמז, שיוסף הציע לפרעה שיאמר תמיד "בלעדי", דהיינו שיחשיב עצמו לכלום ויתלה הכל בבורא יתברך, ואז השם יתברך יענה לבקשתו ויתן לו שלום. וזהו שאמר הכתוב: "ויען יוסף את פרעה" - יוסף אמר לפרעה, "לאמר בלעדי" - שיאמר תמיד "בלעדי", וידע שכל הנעשה עימו הכל מאיתו יתברך, ואז יקויים בו: "אלוקים יענה את שלום פרעה" - השם יתברך יענה לו לבקשתו ויתן לו שלום.

(תורת הפרשה)

"והנה שבע פרות עולות אוזריהן... ותעמודנה אצל הפרות... ותאכלנה הפרות"
(מא,ג-ד)

מובא בשם ה"שפת אמת" זצ"ל: כאן מרומזים דברי חכמינו שאמרו, כי בתחילה בא היצר הרע אל האדם כ"הלך" עובר אורח, לאחר מכן הוא בא אליו כאורח, ולבסוף הוא נעשה בעל בית ומושל בו. שבע הפרות הרעות הינן סמל כוחות הרע של היצר, ובראשונה הן "עולות" - קימעה קימעה הן

"ואיך נגנב מבית ארונך כסף או זהב"
(מד,ח)

מסופר על הרבי מקוצק, שכאשר בא בעל ה"שפת אמת" אל ביתו בפעם הראשונה, נדהם למראה עיניו: הבית מתנהל ללא השגחה, כל חפצי הבית בבחינת "הפקר", ולא אחת נעלם חפץ כלשהו, ומן הסתם נגנב. שמע בעל ה"שפת אמת" כי השמש ר' פיבל גוער ברבנית: "וכי מדוע לא יגנבו כאן, כשהכל הפקר ובלי כל השגחה?" דבריו של השמש הגיעו לאזני הרבי מקוצק, והוא קרא בכל צעקה: פיבל! איך אפשר לגנוב? והרי כתוב: "לא תגנובו!" בשעה ששמעתי את קולו הרועם של הרבי מקוצק - סיפר בעל ה"שפת אמת" לחסידיו - נדמה היה לי, שאי אפשר כלל לגנוב שום דבר בעולם מחמת הלאו של "לא תגנובו"...

(תורת הפרשה)

"ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה"
(מא,טז)

יש לדקדק שלכאורה תיבת "לאמר" נראת

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

היו כאבים נוראים, כאבים שעלולים להוציא אדם מדעתו. אולם מרן, גם באותה שעה, ביקש להטביע את יגונו ואת כאביו בים התורה. ומכיון שלא יכול היה להתרומם אפילו במעט ולהגיע אל השולחן על מנת לקחת את הספר לידי, שלח את ידו במאמצים מרובים ופתח את המגירה שלצידו. שם במגירה, היו מונחים דפים מכתבי ידו. במשך כמה דקות התאמץ מרן לשלוף את הדפים מן המגירה, וכאשר עלה הדבר בידו אורו עיניו. הוא אחז בקובץ הדפים והחל ללמוד מתוכם, כשהוא שוקע בלימוד עד למעלה מראשו. הכאבים העזים לא הרפו, אולם גם מרן לא הרפה מלימוד התורה. וכך, במשך שעות ארוכות, שכב מרן על הרצפה, כשגופו מיוסר בייסורי תופת, אך ליבו ומוחו בוערים באהבת התורה. כך שכב עד השעה שבע ועשרים, אז נכנס אל החדר נהגו המסור, שלומי אברהם, והזדעזע למראה עיניו. הנהג ניתר מן החדר בבהלה וזעקותיו הרעידו את כל הבית. עד מהרה התקבצו בני המשפחה אל החדר. "אבא!" נזדעזעו, "כיצד שכבת כך כל הלילה, מיוסר בייסורים נוראים!?", זלגו דמעות מעיניהם. ומרן השיבם כשמעיניו העיפות נשקפת אהבת התורה שאין למעלה ממנה: "לולי תורתך שעשועי, אז אבדתי בעוניי"...

(סיפורים מבית אבא)

"זאת נחמתי בעוניי" - כך חש מרן כלפי התורה הקדושה. בכל עת צרה וצוקה היה אוחז בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז, ובה היה מתנחם ומתעודד. גם כאשר סבל כאבים עזים בגופו, היה משתקע בלימוד התורה בכפל כפליים, תוך שהוא מתעלם מכאבי הגוף ושוקע בתענוגות הנפש. המעשה הבא אירע בלילה אחד, בו ישב מרן (מופת הדור הגאון הגדול הרב עובדיה יוסף זיע"א) בחדרו ולמד בהתמדה עצומה. ספרים רבים נערמו על שולחנו בזה אחר זה, כאשר מרן מעייץ בהם בשקיקה. השעות נקפו וחלפו, ומרן לא מש מעל שולחנו. רק כאשר ביקש להביא ספר מן הספריה, היה קם מן הכיסא, ניגש אל הספריה, ושב עם הספר אל השולחן. באותו לילה קרה המקרה הנורא. בשעה שתיים ורבע אחר חצות, קם מרן להביא ספר כלשהו מן הספריה, וכאשר שב אל השולחן וביקש להתיישב על כסאו, התגלגל הכסא - שגלגלים היו מותקנים בתחתיתו - לאחור, ומרן מעד וצנח ארצה. גם עבור אדם בגיל העמידה, נפילה שכזו הינה קשה וכואבת, על אחת כמה וכמה עבור אדם בגיל הזקנה. מרן, שהיה באותה עת בן קרוב לתשעים שנה, ספג מכה נוראה. מעוצמת המכה, נשברה עצם האגן בגופו, והוא שוכב על הרצפה, מבלי יכולת לנוע. מרן זעק לעזרה, וקרא לבני ביתו. אולם קולו היה חלש, ואיש לא שמע אותו. הכאבים שחש באותה שעה

והייתם לי סגולה

יום הולדת - יום הלידה הוא יום גדול וחשוב שבו מתחזק מזלו של האדם, וראוי להתפלל בו לה' יתברך וליתן צדקה לעניים, ואם אפשר לסיים מסכת, ולעלות לתורה ועוד.
יצר הרע - סגולה גדולה להכניע מידת הדין ולהכניע יצר הרע לעבודת ה' יתברך, לומר פרשת העקידה בכוונה גדולה.

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרב"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זינור הכנים

**התפללת? מה עם הדוגמא האישית?
יש דוגמא אישית? מה עם התפילה?**

הבן איש חי מספר סיפור על צדיק גדול, שלאחר פטירתו הופיע למישהו בחלום וסיפר לו שהוא סובל יסורים נוראים. בתשובה לשאלה מהי סיבת יסוריו, ענה כי פעם אחת כאשר התפלל "ובא לציון", והגיע למילים "שלא ניגע לריק ולא נלד לבהלה", מילים המתייחסות לגידול ילדים טהורים, הוא לא אמר את הפסוק בכוונה הראויה. כמובן איננו נמצאים במדרגה כה גבוהה, עד שנוכל לכיין בכוונה הראויה כל פעם שאנו אומרים מילים אלו בתפילותינו, אבל נוכל ללמוד מסיפור זה כמה חשוב שנזכור את הצלחתם הרוחנית של ילדינו, בשעה שאנו מתפללים. זהו חיוב, כיין שהוא מופיע בכמה וכמה מקומות בתפילה. חלק מהצלחתם של ילדינו תלוי בתפילותינו עבורם, ועלינו לעשות את חלקנו בהשתדלות זו. ברם, אין די בכך שנתפלל עבור ילדינו. עלינו לשמש דוגמא חיה לדמות האנשים שאנו רוצים שילדינו יהיו. איננו יכולים לומר להם לנצל את הזמן ללימוד תורה, בעוד שרוב הזמן אנו בעצמנו יושבים וקוראים עיתונים או ספרות לא-תורנית. איננו יכולים לצפות מהם לומר תמיד רק את האמת, אם אנו בעצמנו איננו מקפידים על-כך. לא נוכל לבקש מהם שלא לדבר לשון הרע, אלא-אם-כן נשמש בעצמנו דוגמא חיה להתנהגות חיובית זו.

בספר בני חביבי האריך בחשיבות של שתי הדברים ביחד!! משולבות אישה אל אחותה, לא די בתפילה אלא צריך גם את הדוגמא האישית, אך בד בבד צריך לדעת שכל דוגמא אישית שבעולם לא תועיל ללא תפילה וזעקה לבורא יתברך, וככל שנרבה בשני הדברים במסירות ובדביקות, נזכה לראות את ההצלחות והישועות במהרה, אכי"ר.

שלום בית

**חומרות? גדרים? סייגים?
אשריך! אך מה העיקר?**

ישנם הרבה אנשים המקבלים על עצמם חומרות וגדרים, תקנות וסייגים וכל מעשיהם לשם שמים, אך בד בבד מצערים את נשותיהם ובני ביתם ועליהם נאמר: "אף על פי שכוונתך רצויה, מעשיך אינם רצויים", ומה יועילו בהשכמת הבוקר כאשר מצערים בזה את האישה, או מה תועלתם בלימוד כזה או אחר כאשר יש בבית צער, והרי גדול עולם קדוש עליון, אותו חסיד שהיה לומד ואיחר לביתו והורידה אשתו דמעה, נפלו קורות בית המדרש על ראשו וקברוהו. כדי ללמוד מעט מה הן מידות, נביא מעשה שהובא בספר עולמו של צדיק: מחמיר גדול לעצמו היה רבי סלמאן מוצפי. בין היתר היה בודק בעצמו את העוף לכל אבריו מחשש של הימצאות דבר המטריף, ולא סמך על אשתו. ברם, יחד עם זאת נזהר שלא לפגוע בכבודה. לשם כך נהג להכנס למטבח בדיוק בשעת פתיחת העוף והוצאת האברים הפנימיים, ותמיד נכנס באמתלאות שונות: פעם לשתות דבר מה, פעם לרחוץ ידיו, פעם להציע את עזרתו בניקוי העוף. משראה שהכל כשורה חזר ללימודו, ובלבד שלא יתפרש הדבר ולו כפגיעה קלה בכבוד רעייתו. זוהי דוגמא של קדוש וטהור, חסיד אמיתי המתחסד עם קונו, אך בד בבד נזהר בדברים קלים שאדם דש בעקביו. אשרי המחמיר והמדקדק אך בלי לפגוע בבת הזוג ובבני הבית, בדרך זו נרבה ונרחיב את גבולות הקדושה ונשרה את השכינה בביתנו לטוב לנו כל הימים.

אמרי שפר

- רה"ק רבי אריה ליב מגור אומר: על ידי יגיעה אפשר למצוא נקודה של אמת בכל מקום.
- רה"ק רבי נחמן מברסלב אומר: איש האמת, יכול להכיר בזולתו, אם דובר האמת הוא אם לאו.
- רה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: יש אנשים המזכים את האמת לכל העולם - פרט לעצמם.
- רה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחא אומר: מה בין "אוהב אמת" ל"שונא שקר"? - השונא שקר, שונא את כל העולם כולו, שאין לך אדם שלא יהא בו מקצת מן השקר. ואילו האוהב את האמת, אוהב את כל העולם כולו, שאין לך אדם שלא יהיו בתכונותיו, מקצת מן האמת.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

כוסר כזאת היתה בידם לעשות הון ועושר והחמצתם אותה!". ודאי שינסו הללו ללמד זכות על עצמם ולהסביר מדוע לא עשו "עסקים" ב"יריד", יתכן גם שיאמרו תירוץ המתקבל על הדעת, אבל בכך עדין לא יועילו ולא כלום, הרי ישארו דלים וריקים, עניים ואביונים...

מעשה באחד שברוב עונוי החליט לנטוש מולדתו ובני ביתו ולהביא ממרחק לחמו. נסע למדינה רחוקה ונשאר שם עשרות שנים, אבל גם שם לא הביא תרופה למכת פרנסתו ופרנסת בני ביתו, כי עצלן היה, וכיום שגם במקום גלותו לא טרח ביותר לפרנסתו, לא הגיע למאומה. לימים פגשו אחד ממכריו, שגם הוא נקלע למדינה רחוקה זו, ראה אותו שהוא עדיין בעונוי ושאלו: "למה אינך עושה מאומה לפרנסתך?". השיב לו הסכל הזה: "הרי אני כעשרים שנה במקום הזה ולמה לי למהר?". "שוטה שבעולם", אמר לו מכרו, "הלא כסלתך על פניך, אף אילו היית אזרח כאן, היה עליך למהר ולהחיש מעשיך עד כמה שאפשר ולהרוויח ממון בעסקים שונים. על אחת כמה וכמה שאינך אלא גר במקום הזה, ודאי שעליך להזדרז וזרו אחרי זרוז, להרוויח ממון ככל האפשר ולחזור למולדתך". נשמת האדם - מקור מחצבתה בעולם העליון תחת כסא הכבוד, כי שם ביתה. אלא שבעולם העליון אינה יכולה "להרוויח" לפרנסתה, לכן הורידה השם יתברך למטה, לעולם הזה, לזמן קצוב, לזמן קצוב, כדי שתוכל על ידי קיום המצוות והמעשים הטובים "להרוויח" לחמה. לכן מה נואלו האנשים המתפתים ליצר הרע בבחירתם, הטוען כלפיהם ואומר: הרי הנך רק בן עשרים, או שלושים, וכל חיך עדיין לפניך, מה לך להזדרז כבר עכשיו להרבות ביותר מצוות כדי להתקין עצמך לטרקלין, עוד חזון למועד. טיפשים הם האנשים החושבים כך, והרי הם דוגמת אותו בטלן שבמשל. על זה אמר דוד המלך (תהילים קיט): "גר אנכי בארץ" ומשום כך "אל תסתור ממני מצוותיך", כדי שאוכל בזמן הקצוב שיש לי, להרוויח די פרנסתי לעולם הבא.

(משל החפץ חיים)

נסעו יהודים סוחרים וחזרו מ"יריד", וכרגיל, היו ביניהם סוחרים גדולים וסוחרים קטנים. הגדולים עשו עסקים גדולים והרוויחו ממון הרבה, ברם גם הקטנים ראו סימן ברכה בעמלם והרוויחו בעין יפה. בדרך היו משוחחים ביניהם ומספרים זה לזה על מעשיהם ביריד. זה שואל וזה משיב, מה סחורה קנה ביריד ומה מכר, כיצד עלו עסקיו וכמה הרוויח. היה כל אחד ואחד מספר מעשיו, ואילו אחד מהם ישב בקרן זוית ושתק. אמרו לו הסוחרים: "מדוע לא תספר לנו, ר' יהודי, גם אתה מעשיך ב"יריד", מה קנית ומה מכרת, וכמה ממון הרווחת?". השיב להם היהודי: "מחילה, רבותי, טעיתם בי, לא עשיתי שום עסקים. לא קניתי ולא מכרתי, וחזור אני כלעומת שבאתי, בלא שהרווחתי אפילו פרוטה אחת". לגלגו עליו הללו ועשו ממנו חוכא ואטלולא. "יהודי משונה אתה", אמרו לו, "בנוהג שבעולם סוחרים מחכים ל"יריד" חודשים רבים, עושים הכנות רבות, שהרי זה להם ההזדמנות היחידה לעשות עסקים ולהרוויח לצרכי פרנסתם לימים רבים. לבסוף לקחת ונסעת ל"יריד", טרחת והוצאת דמי נסיעה, ואילו עסקים לא עשית, נסעת עני וחזרת אביון!... התנצל היהודי בכל מיני דברים, גישה, כנות רבות, ואף לא הפליאה ולהסביר את התנהגותו, עד כי לבסוף מחוור היה להם לסוחרים, על שום מה לא עשה שום עסקים ביריד. אלא מה, אומנם הבינו הסוחרים לרוח של היהודי הלז וידעו על שום מה התנהג ב"יריד" בדרך משונה ולא הוסיפו עוד ללעוג לו, לא באת רבות, ואיך לא הועילו כלום לאותו ערב? הוא נשאר עני ואביון... יורד אדם לעולם הנשמות לעולם השפל הדומה ל"יריד" גדול, על מנת שיעשה כאן "עסקים". ובאמת כאן הרי יש יכולת לכל אדם להרוויח הון ולעשות עושר רב בתורה ובמצוות. הזדמנות אחת ויחידה היא, ואיך לא לאדם המחמיץ אותה. הנה כי כן רבים יש שנושאים ונותנים כהלכה ורואים ברכה במעשי ידיהם וחוזרים "הביתה" לעולם האמת ברכוש גדול. ברם כנגד יש שוטים, שמכילים ימיהם ב"יריד" מבלי לעשות שום עסק, והם חוזרים "הביתה" בדייהם ריקות. כשהם באים לעולם האמת, ממלאים הכל פיהם צחוק, והם נעשים למשל ולשנינה. "אי לכם שוטים, שעת

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ האיסור לאכול גבינה על מה שאכלו בה בשר או להיפך (המוזכר בסעיף הקודם) הוא דוקא כשהיו הבשר והגבינה על המפה, שאז יש לחוש שמא ידבקו זה בזה, אבל אם הניחו את הבשר או את הגבינה בתוך קערה וכפי שבאמת נוהגים, אין איסור לאכול על אותה מפה, ודי להפוך את המפה ולהסיר את הפתיתים שנשארו.
- ✓ מפה שעונית או ילינו וכדומה, שעל ידי ניגוב היטב יוצא כל הלכלוך הדבוק, יש להקל לאכול עליה בשר אחרי גבינה (וכן להפך לאחר המתנת שש שעות), ואפילו אם המאכלים עצמם מונחים על המפה (ולאו דוקא שמונחים בקערות), ובלבד שינקה היטב את המפה במטלית לחה להסיר את כל הנדבק, ואחר כך ינגב במטלית יבשה, וההיתר הוא רק במאכלים צוננים שאין חשש בליעה.
- ✓ אסור להעלות בשר, ואפילו של חיה ועוף, על שולחן שאוכל עליו דברי חלב, כיון שיש חשש שמא יבוא לאכלם יחד. וכן אסור להעלות דברי חלב על שולחן שאוכל עליו מאכלי בשר.
- ✓ הנאמר בסעיף הקודם שאסור להעלות בשר על שולחן שאוכל חלב וכן להיפך, הוא דוקא בשני בני אדם המכירים זה את זה. שאינם מתביישים זה מזה, ויבוא לאכול כל אחד מחבירו. ואפילו אם הם מקפידים זה על זה. דהיינו שאומנם יש היכר ואהבה ביניהם, אבל מקפידים שלא אוכל כל אחד ממאכל חבירו, עם כל זה אסור, שאפילו שאין חשש שיאכלו זה מזה, מכל מקום לא חילקו חכמים בגזירתם, ולכן אסור להם לאכול יחד על שולחן אחד.
- ✓ בני אדם אפילו שמכירים זה את זה, מותרים לאכול יחד על שולחן אחד זה בשר וזה חלב, אם הם מרוחקים זה מזה בשיעור שאין אחד מהם יכול להגיע למאכל חבירו על ידי הושטת ידו, ואינם צריכים לעשות היכר.
- ✓ בני אדם המכירים זה את זה, מותר להם לאכול יחד על שולחן זה בשר וזה חלב אם עושים היכר ביניהם, כגון שכל אחד אוכל על מפה שלו, או אפילו אוכלים על מפה אחת ונותנים ביניהם פת להיכר. וצריך שהפת יהיה שלם, שאם יתנו פת שאינו שלם אין כאן היכר, כיון שהדרך להיות על השולחן פרוסות פת. וכמו כן מועיל להיכר אם נתנו ביניהם כלי שאין דרכו להיות על השולחן, או מנורה (שאין דרכה להיות שם) וכיוצא בזה.
- ✓ דברים שנותנים על השולחן להיכר, צריכים להיות גבוהים קצת. ולכן צלחת או טבעת או מפתח לא מועילים להיכר.
- ✓ אדם יחיד שאוכל בשר על השולחן, אסור לו להעלות על אותו שולחן מאכלי חלב, וכן להיפך, ולא יועיל אם יעשה היכר, כיון שאין מי שיכיר אותו, אבל אם עשה היכר וגם העמיד שומר להזכירו - מותר. ואם אין שומר, יעשה היכר, ויכתוב פתק ולהיריות ליד ההיכר. ויש שכתב שגם לאדם יחיד מועיל היכר בלבד. אבל נכון להחמיר ולהצריך גם היכר וגם שומר.
- ✓ אם שכח והניח את שני המינים על השולחן, יסלק תיכף את המין השני מהשולחן.

(הבית היהודי)

- ✓ האוכל גבינה, מותר לו לאכול בשר מיד לאחר שסיים לאכול גבינה, ואינו צריך להמתין כלל, ובלבד שלפני שאוכל בשר ירחץ את ידיו או ינקה אותם היטב, שלא יהיה נדבק מהם כלום מהגבינה. וכן צריך לקנח פיו בפת וכיוצא בו או בפירות (חוץ מקמח, תמרים וריקות, מפני שהם נדבקים בחניכיים ואינם מקנחים יפה) וכיוצא בזה. וכמו כן צריך להדיח פיו במשקים כגון מים או יין וכיוצא בהם.
- ✓ הנאמר בסעיף הקודם שהאוכל בשר לאחר גבינה, צריך לפני אכילת הבשר לקנח ידיו ופיו, הוא דוקא שבא לאכול בשר בהמה וחיה, אבל אם בא לאכול בשר עוף, אינו צריך מעיקר הדין לא קינוח ולא הדחה. ומכל מקום נכון להחמיר שגם אם אוכל בשר עוף לאחר גבינה, שיעשה קינוח והדחה. וכן המנהג בבגדאד.
- ✓ ההיתר הנאמר לעיל לאכול בשר לאחר גבינה, הוא גם אם אכל גבינה קשה, שגם בזה מותר לו לאכול בשר מיד לאחר מכן. וכן הדין בגבינה צהובה שמותר לאכול בשר מיד ללא המתנה. וכן המנהג בירושלים שאין ממתנים כלל לאחר אכילת גבינה, בין גבינה חדשה ובין גבינה ישנה. ומכל מקום מי שיש לו נקבים בשיניו, ראוי שיחפץ את שיניו היטב לפני שאוכל את הבשר.
- ✓ מי שנהג להחמיר על עצמו שלא לאכול בשר אחר גבינה אלא כעבור שעה או יותר, וידע שהוא נוהג בדרך חומרא וחסידות, ויש לו צורך לבטל מנהגו, יעשה התרה על שלא אמר מתחלה שפוי נוהג כן בלי נדר, ואז יהיה מותר לו לאכול בשר אחר גבינה, אבל מי שנהג על זה שחשב שכל הדין לאסור אכילת בשר אחר גבינה, יכול לבטל מנהגו בלי התרה כלל, ויאכל בשר אחר גבינה על ידי נטילת ידים וקינוח והדחת הפה.
- ✓ יש אומרים שאם אכל את הגבינה על ידי מזלג או כפית וידי לא נגעו בגבינה, אינו צריך נטילה לפני שאוכל בשר. ומכל מקום נכון להחמיר בזה וליטול ידים. וכן המנהג פשוט ליטול ידים גם אם אכל על ידי מזלג או כפית.
- ✓ הישנות חלב נוזלי מתוך הכוס ורוצה אחר כך לאכול בשר, אינו צריך לקנח פיו בפת (שדוקא בגבינה צריך לקנח פיו, מפני שנדבקת בחניכיים ובין השיניים), אלא די בהדחת הפה בלבד. אבל אם אכל חמאה, יש להצריך גם קינוח הפה בפת או בפירות, מפני שהשמןוניות שבה נדבקת בחניכיים ובשיניים.
- ✓ מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר על אותו שולחן שאכל הגבינה, צריך לבער מעל השולחן שיורי הפת שאכלו עם הגבינה. ודוקא את שיורי הפת שאכלו בה את הגבינה, או גם חתיכת פת קטנה שחתך כדי לאכול עימה את הגבינה, שמכיון שחשב לאוכלה עם הגבינה לכן גם אם יאמר שלא נגעה בה הגבינה, אומרים אנו שמסתמא אינו נוהג בזה, אבל פת גדולה שהיא עומדת בין למאכלי החלב ובין למאכלי הבשר, נוהרים שזה שלא תגע הגבינה, ולכן אין לחוש שמא נגעה בה הגבינה.
- ✓ אסור לאכול גבינה על מפה שאכלו בה בשר. שיש לחוש שנשארו עליה שיורי בשר ואחר כך כשיעמיד שם לחם וגבינה ושאר מאכלי חלב, ידבקו זה בזה ויאכל בשר וחלב בבת אחת. וכן להיפך אסור, דהיינו שאסור לאכול בשר על מפה שאכלו גבינה, שיש לחוש שנשארו עליה שיורי גבינה. ומכל מקום על מפה ארוכה, מותר לאכול בשר בקצה האחד, וחלב בקצה השני.

הודעה משמחת! ניתן לקבל ללא תשלום דיסקים לשמיעה של מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א. להזמנות: 052-7181618. ניתן להשאיר הודעה. *הכמות מוגבלת, כל הקודם זוכה!*